

प॒ठवा॒हो वि॒राजो॑ऽउ॒क्षाणो॑ वृ॒हत्याऽऋ॒षभाः क॒कुभे॑ऽन॒ड्वाहः॑ प॒ङ्क्त्यै॑ धे॒न॒वोऽति॑ह॒न्दसे ॥ १३ ॥

पठवाहः चतुःसंवत्सरास्त्रयो विराजे द्वा° । उक्षाणः सेचनसमर्था युवानस्त्रयः वृहत्यै द्वा° ॥ ॥ अथ त्रयोदशे यूषे । ऋषभाः उक्षाणोऽप्यधिकवयस्काः त्रयः ककुभे त्रयोदशे । अनड्वाहः शकटवहनसमर्था अजास्त्रयः पङ्क्त्यै त्रयो° । धेनवः नवप्रसूता अजास्तिस्रः अतिहन्दसे त्रयो° ॥ १३ ॥

कृ॒त्त॒ग्री॒वा अ॒ग्नेया ब॒भ्रवः॑ सौ॒म्या उप॒धस्ताः॑ सा॒वित्रा व॑त्स॒त॒र्यः सा॒रस्व॒त्यः श्या॒माः पौ॒ष्ठाः पृ॒श्नयो॑ मा॒रुता ब॑हु॒त्रपा॑ वै॒श्वदे॒वा व॒शा द्या॒वापृथि॒वीयाः ॥ १४ ॥

अथ चातुर्मास्यदेवाः पशवः श्वेताः सौर्या इत्यन्ताः । तत्र प्रथमं वैश्वदेवपर्वपशव उच्यन्ते । कृत्तग्रीवाः त्रयः अग्नेयाः त्रयो° । बभ्रवः कपिलास्त्रयः सौम्याः ॥ ॥ अथ चतुर्दशे यूषे । उपधस्ताः उपधंसनमधः पतनं तद्गुणविशिष्टा वर्णान्तरमिश्रिता वा त्रयः सवितृदेवताः चतु° । वत्सतर्त्यः तिस्रः सरस्वतीदेवताः चतु° । श्यामाः शुक्लकृत्तवर्णाः पौष्ठाः पूषदेवत्याः चतु° । पृश्नयः तनुकाया विचित्रवर्णा वा त्रयो मरुदेवताः चतु° । बहुत्रपास्त्रयो वैश्वदेवाः चतु° ॥ ॥ अथ पञ्चदशे । वशाः बन्धास्तिस्रो द्यावापृथिवीयाः द्यावापृथिवीदेवत्याः पञ्च° ॥ १४ ॥

उ॒क्ताः संच॒रा ए॒ता ऐ॒न्द्रा॒ग्नाः कृ॒त्ता वा॑रु॒णाः पृ॒श्नयो॑ मा॒रुताः का॒यास्तूप॒राः ॥ १५ ॥

अथ वरुणप्रधासपर्वपशव उच्यन्ते । संचरशब्देन कृत्तग्रीवा अग्नेया इत्यादयः पूर्वकण्डिकोक्ताः पञ्चदश पशव उच्यन्ते पञ्च संचराणि दृवींषि भवन्तीति वत् यथा चातुर्मास्येषु चतुर्ध्वपि पर्वसु अग्नेयादीनि पञ्च दृवींषि समानानि एवमत्रापि चतुर्णां पर्वणां सम्बन्धिनां आद्यानां पञ्चानां देवानामाद्या एते पञ्चदश पशवः समाना एव भवन्ति । तेन संचरा उक्ताः अग्नेयादयः पञ्चदश पशव उक्ता इत्यर्थः । अग्नेयाः कृत्तग्रीवास्त्रयः पञ्चदशे । सौम्याः बभ्रवस्त्रयः पञ्च° । सावित्रा